

Finansdepartementet
Ert dnr: Fi2025/01913

Remissyttrande – Europeiska kommissionens förslag till nytt genomföranderamverk

Sammanfattning

Region Kalmar län har via Finansdepartementet fått möjlighet att lämna remissyttranden på Europeiska kommissionens förslag till nytt genomföranderamverk. Regionerna har det regionala utvecklingsansvaret enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar och har i uppdrag att samordna de regionala utvecklingsinsatserna i respektive region.

Yttrande

Region Kalmar län har granskat EU kommissionens förslag till nytt genomföranderamverk som är kopplat till den nya fleråriga budgetramen för 2028–2034 och syftar till att modernisera och effektivisera uppföljningen av EU-finansierade program genom ett omfattande nytt regelverk för budgetutgifter och resultat

Generella ställningstaganden

Region Kalmar län ställer sig positiv till förslagen att harmonisera och rationalisera rapporteringen under förutsättning att det innebär konkreta förenklingar för aktörerna på lokal/regional nivå. Förslaget att ersätta dagens halvtidsutvärdering med en förenklad genomföranderapport kan innebära en effektivisering, men riskerar också att minska det regionala inflytandet och möjligheten att påverka programförändringar under genomförandefasen. Region Kalmar län vill också poängtera vikten av att anpassa utformning och tillämpning av det prestationsbaserade ramverket utifrån typ av program eller fond.

Ställningstaganden kring förslaget om indikatorer och resultatuppföljning

Ett nytt resultatramverk och nya typer av indikatorer ställer stora krav på ett tydligt regelverk vad gäller mätmetoder och kvaliteten på den data som ska rapporteras in. Europeiska kommissionens förslag på prestationsramverk

innebär att indikatorerna också blir målen, vilket riskera att skapa ett genomförande med fokus på att uppnå kortsiktiga kvantitativa mål istället för att kunna fokusera på långsiktiga effekter och samhällsförändring. Effekterna av investeringar uppstår inte snabbt och inte i anslutning till projekten. Det är därför viktigt att säkerställa att den föreslagna modellen inte försvårar för långsiktiga satsningar till förmån för kortare insatser med enklare och snabbare uppnådda resultat. Region Kalmar län vill trycka på risken att innovativa och utforskande projekt med fokus på lärande, testa nya metoder och utveckla samverkan bortprioriteras eller minskar i omfattning till förmån för mer förutsägbara lättmätbara resultat som går att planera för i förväg. Detta kan också medföra en längre ambitionsnivå när indikatorerna sätts.

Region Kalmar län ser med oro på att förslaget inte innehåller resultatindikatorer som är möjliga att mäta på regional nivå. Detta väcker frågor kring hur vi ska kunna visa på resultat och mervärden för lokal och regional nivå. Det finns stort behov av att ha breda flexibla indikatorer som är anpassade för lokal och regional nivå eller möjlighet för medlemsländerna att komplettera med regionalt anpassade indikatorer.

Ställningstaganden kring förslagen om förvaltning och styrning

En ny modell innebär stora krav på styrning och samordning där Sverige måste etablera en helt ny förvaltningsmodell för uppföljning, övervakning, rapportering och utvärdering, vilket kommer att ta tid och riskerar att skapa förseningar inledningsvis vilket drabbar processen vad gäller utbetalningar mm. Det är därför viktigt att nationell nivå implementerar den nya modellen så långt det är möjligt inom befintliga strukturer vad gäller system och medfinansiering mm.

Slutligen vill Region Kalmar län lyfta ytterligare några områden i förslaget som kräver förtydliganden:

- Risktagandet kan inte ligga på projektnivå utan ansvaret för uppfyllande av mål måste utgå från programnivå eller övergripande nationell nivå.
- Regionerna måste få rådighet över de indikatorer som sätt så att regional nivå kan bidra till att uppfylla
- Viktigt att analysera och säkerställa följande innan programstart
 - o Vad innebär en prestationsbaserad modell i praktiken och hur en sådan modell kan utformas?
 - o Vilka förändringar i nuvarande arbetssätt som måste ske för att hantera denna nya modell effektivt och ändamålsenligt?
 - o Hur ska resultaten mätas, vad kan anses vara ett "bra" resultat, hur mäter man förändring och utveckling och hur ska detta kommuniceras till potentiella sökande på ett tydligt sätt?
- Hur ska en prestationsbaserad modell kombineras med krav på en snabbare utbetalningstakt (N+1) som innebär att målen snabbt måste uppfyllas för att utbetalning ska kunna ske.
- Viktigt att anpassa regelverket så att det är kompatibelt med den medfinansiering som lokal och regional nivå bidrar med för att undvika olika regelverk för olika medel i ett och samma projekt.

- Hur kommer nuvarande tillämpning av statsstödsregelverket att fungera med ett prestationsbaserat genomförande?
- Ett förtydligande krävs för att klargöra vad som avses med att ett ”proportionerligt rapporteringskrav” ska ställas på stödmottagaren?
- På vilket sätt kommer prestationsramverket att påverka och styra utformningen av NRPP?
- Hur ska Sveriges landspecifika rekommendationer kunna kopplas på vid utformning av NRPP?

Ingeborg Eriksson
Regiondirektör
Region Kalmar län